

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Криворізький державний педагогічний університет

**КАФЕДРА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПІВУ ТА ХОРОВОГО
ДИРИГУВАННЯ**

**КАФЕДРА МУЗИКОЗНАВСТВА,
ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ТА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

ОСНОВНІ ВИМОГИ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
014.13 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО)

КРИВИЙ РІГ – 2022

Основні вимоги та методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних магістерських робіт за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) / Укл.: Оксана Шрамко. Кривий Ріг, 2022. 41 с.

Рецензенти:

Наталія Овчаренко, доктор педагогічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки;

Людмила Ракітянська, доктор педагогічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри методики музичного виховання, співу та хорового диригування;

Ірина Власенко, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки

Затверджено та рекомендовано до друку кафедрою методики музичного виховання, співу та хорового диригування Криворізького державного педагогічного університету (Протокол № 9 від 04 квітня 2022 р.).

Затверджено та рекомендовано до друку кафедрою музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки Криворізького державного педагогічного університету (Протокол № 10 від 04 квітня 2022 р.).

Затверджено та рекомендовано до друку науково-методичною радою Криворізького державного педагогічного університету (Протокол № 8 від 14 квітня 2022 р.).

Вступ

Основні вимоги та методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт розроблені для студентів спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) на основі Положення про кваліфікаційні роботи у Криворізькому державному педагогічному університеті (нова редакція, затверджена Вченою радою КДПУ 29 червня 2021 року, протокол № 12) і визначають загальні вимоги щодо організації й виконання, змісту, обсягу, структури, оформлення, логіки розгортання, порядку контролю за виконанням, оприлюднення й захисту результатів кваліфікаційних робіт під час атестації здобувачів вищої освіти магістерського рівня, що виконуються на кафедрах музично-хореографічного відділення факультету мистецтв: кафедрі методики музичного виховання, співу та хорового диригування та кафедрі музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки.

Термінологічний апарат, на якому ґрунтовано Основні вимоги та методичні рекомендації, представлено в Додатку А.

Кваліфікаційна робота – форма атестації здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Кваліфікаційна робота завершує цикл професійної підготовки здобувачів вищої освіти і має на меті засвідчити рівень відповідної кваліфікаційної підготовки, оволодіння певними компетентностями та програмними результатами згідно з освітньо-професійною програмою. Вона повинна підтвердити професійну зрілість випускника, його готовність до самостійної професійної діяльності в галузі музичної педагогіки, продемонструвати знання й розуміння предметної царини та професійної підготовки, володіння навичками критичного мислення, здатність до особистісного й професійного розвитку і т. ін.

Кваліфікаційні магістерські роботи за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) виконуються з музичної педагогіки на основі теоретичних знань та практичних навичок із загальногуманітарних, психолого-педагогічних та фахових дисциплін.

Варто домагатися наступності у виконанні курсових і кваліфікаційних магістерських робіт. Тому при обранні теми, визначенні керівника та у процесі написання курсових робіт з методики музичного виховання та фахових дисциплін, що виконуються на IV курсі за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра, варто планувати і подальшу роботу над кваліфікаційною роботою магістра.

Змістом кваліфікаційної роботи є дослідження або розробки з новітніх питань теоретичного та/або прикладного характеру в професійній сфері; аналіз актуальних проблем і завдань у галузі музичної педагогіки; зміст та впровадження технологій, інновацій; розв'язання визначеної задачі або проблеми як у теоретичному, так і в практичному плані на місцевому, регіональному та державному рівнях та презентація кінцевого прикладного продукту за результатами дослідження.

Кваліфікаційна робота являє собою самостійно виконане, логічно завершене студентом теоретичне або практичне дослідження на основі чинних законодавчих і нормативних документів та відповідно до вимог стандартів вищої освіти і передбачає текстову та, за потреби, графічну (ілюстративну) частини. На підставі публічного захисту кваліфікаційної роботи рішенням атестаційної комісії студент отримує освітній ступінь магістра за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) та здобуває відповідну кваліфікацію. Виконання кваліфікаційної роботи є обов'язковою складовою освітнього процесу на магістерському рівні підготовки, а її публічний захист є способом закріплення та презентації набутих фахових знань та професійних навичок.

Робота виконується упродовж усього терміну навчання в магістратурі.

Кваліфікаційна робота має бути закінченою розробкою актуальної проблеми та/або задачі у галузі музичної педагогіки та передбачає:

- спрямування на розв'язання практичних завдань майбутньої професійної діяльності на основі систематизації, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань, отриманих у процесі навчання;
- стимулювання у здобувачів творчого пошуку нових пріоритетних рішень актуальних проблем;
- формування власної професійної точки зору щодо вирішення практичних задач в сучасних умовах;
- опрацювання спеціальної освітньої, наукової і методичної літератури (джерел інформації);
- розвиток навичок самостійної роботи та вибору оптимальних рішень на основі застосування новітніх інформаційних технологій;
- узагальнення і розвиток науково-дослідницьких умінь здобувача.

Здобувач при виконанні кваліфікаційної роботи повинен продемонструвати:

- навички роботи з науковою та методичною літературою, уміння зіставляти й оцінювати отриману інформацію, проводити порівняльний аналіз;
- уміння визначати оптимальні шляхи вирішення окресленої проблеми – виокремлювати проблемні питання і ставити завдання, що сприятимуть їх розв'язанню;
- уміння планувати й організовувати своє дослідження;
- навички використання сучасних методів для проведення дослідження й отримання достовірних результатів;
- уміння інтерпретувати результати емпіричних досліджень, аргументувати і відстоювати свою інтерпретацію;
- уміння обґрунтовувати власні висновки і рекомендації;
- уміння чітко й грамотно викладати свої думки на письмі, логічно і переконливо їх висловлювати на публіці;
- уміння вести наукову дискусію та захищати результати своєї праці.

Кваліфікаційна магістерська робота має також засвідчити:

- рівень засвоєння студентами програмного матеріалу зі спеціальності;
- оволодіння знаннями й навичками, одержаними у процесі навчання, а також уміння застосовувати їх у практичній роботі;

- ступінь оволодіння майбутніми фахівцями компетентностями, що передбачені освітньо-професійними програмами, за якими відбувається підготовка здобувачів за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Кваліфікаційна робота магістра повинна задовольняти такі вимоги:

- є оригінальною академічною працею, що засвідчує самостійність наукових пошуків студента;

- порушує актуальну для наукової чи практичної діяльності тему, що відповідає сучасному стану й перспективам розвитку музичної педагогіки;

- містить принципово новий матеріал, що передбачає опис нових фактів, явищ і закономірностей або інтерпретацію раніше відомих положень з інших наукових та/або методичних позицій або в іншому аспекті;

- демонструє глибину й повноту аналізу інформаційних джерел з теми дослідження, вміння критично їх оцінювати і покликатися на них, вести обґрунтовану полеміку;

- засвідчує уміння систематизувати й аналізувати матеріал, викладати думки в логічній послідовності, грамотно, дотримуючись наукового стилю;

- містить всебічно аргументовані, конкретні та значущі висновки і рекомендації, що є логічним наслідком аналізу досліджуваного матеріалу, узагальнювальні підсумки дослідження;

- оприявнює дотримання принципів академічної доброчесності, вимог наукової етики, зокрема щодо наявності всіх необхідних покликань, коректності цитування, достовірності отриманих результатів тощо. Кваліфікаційна робота не містить академічного плагіату, фабрикації та/або фальсифікації.

Кваліфікаційна робота магістра спрямована на розв'язання складної задачі практичного, прикладного характеру або комплексної (зокрема, теоретичної) проблеми у галузі музичної педагогіки, що характеризується складністю і невизначеністю умов та вимог і передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.

Робота передбачає обґрунтування актуальності обраної теми, вивчення інноваційного досвіду та його аналіз, аналіз сучасних наукових розвідок за тематикою роботи, опис шляхів розв'язання порушеної проблеми.

Здобувач вищої освіти ступеня магістра для проходження атестації може обрати тип кваліфікаційної роботи шляхом виконання:

- *кваліфікаційної роботи фундаментального характеру* – орієнтованої на пізнання об'єктивної дійсності безвідносно до можливого практичного використання. Це роботи, як правило, дослідницького, теоретичного, узагальнювального характеру;

- *кваліфікаційної роботи прикладного характеру* – орієнтованої на практичне використання досягнень фундаментальних досліджень.

Кваліфікаційна робота фундаментального характеру засвідчує вміння випускника проводити дослідження задля узагальнення та розв'язання актуальних проблем за спеціальністю, демонструвати можливе застосування отриманих результатів у сфері майбутньої професійної діяльності за фахом і, відповідно,

готовність до такої самостійної діяльності. Така робота спрямована на пошук нових ідей, шляхів і методів пізнання й інтерпретації. Вона передбачає не лише поглиблення, систематизацію й закріплення набутих теоретичних знань, але й демонструє спроможність здобувача вищої освіти обирати необхідні стратегії й тактики задля аналізу тієї чи тієї актуальної проблеми, здатність робити теоретичні узагальнення, застосовувати відповідні теоретичні відомості під час розв'язання конкретних наукових, виробничих та інших завдань у сфері майбутньої професійної діяльності за фахом.

Кваліфікаційна робота прикладного характеру засвідчує вміння випускника розв'язувати актуальні задачі практичного характеру, які відповідають майбутній діяльності за фахом, готовність здобувача здійснювати виробничі функції, виконувати типові завдання професійної діяльності у комплексних і невизначених умовах, здійснювати інновації; вміння здійснювати пошук способів, методів, засобів розв'язання конкретних практично орієнтованих завдань, виконувати професійні дії, бачити професійні проблеми й моделювати шляхи їх розв'язання, що має підтвердити готовність до самостійної професійної діяльності. Така робота спрямована на практичне використання сформульованих законів та теорій, інновацій, пошуки методів практичного застосування нових і вже відомих ідей, способів створення нових засобів пізнання і т. ін.

Вибір теми кваліфікаційної роботи прикладного характеру зумовлюється інтересами та специфікою майбутньої фахової діяльності магістранта. Виконання такого дослідження може пов'язуватися з практичною професійною діяльністю студентів, у тому числі з виробничими практиками. Воно може мати методичний характер і стосуватися виконання типових функцій освітньої практики та майбутньої професійної педагогічної діяльності. Дослідження прикладного характеру може містити елементи новизни, що передбачає власну інтерпретацію раніше відомих методичних підходів.

Кваліфікаційна робота прикладного характеру з музичної педагогіки може виконуватись у вигляді кваліфікаційного проєкту, що являє собою оригінальний авторський виріб, який, зокрема, може застосовуватись у подальшій професійній діяльності, та пояснювальну записку до нього. Це самостійна творча робота студента, у якій розв'язується актуальне питання прикладного характеру, що відповідає майбутній фаховій діяльності випускника. Така робота характеризується музично-педагогічною спрямованістю в її практичному ракурсі, орієнтованому на виконання актуальних завдань сучасної музичної педагогіки і може бути представлена у вигляді:

- навчально-методичного наочного або аудіо/відео посібника;
- збірника власних інструментовок/аранжувань музичних творів.

Навчально-методичний посібник як оригінальний авторський виріб, який пов'язаний з подальшою професійною діяльністю у галузі музичної педагогіки, може містити:

- навчально-методичні рекомендації щодо впровадження інноваційних форм, методів, засобів, методик, технологій музичної освіти, спрямованих на розв'язання актуальної навчально-методичної задачі;

- систему оригінальних розробок планів-конспектів уроків музичного мистецтва/інтегрованого курсу «Мистецтво» (занять гуртка, позакласних заходів, сценаріїв театралізованих свят і т. ін.) з методичними рекомендаціями до їх проведення;
- розробку матеріалів дидактичного спрямування (системи творчих завдань; комплексу ігрових методів або форм роботи, зокрема, у межах певної педагогічної технології; наочних матеріалів – схем, таблиць, діаграм, описів тощо);
- добірку аудіо/відео навчальних матеріалів і т. ін.

Як приклад, навчально-методичний посібник як форма кваліфікаційного проєкту може презентувати:

- авторську систему моделювання різних видів уроку музичного мистецтва (монотематичного, нестандартного, інтегрованого і т. ін.); уроків з використанням різних моделей навчання (особистісно орієнтованого, проблемного і т. ін.) та новітніх освітніх технологій (інтерактивного навчання, здоров'язбережувального і т. ін.);
- комплекс з навчально-методичного забезпечення конкретної теми (наприклад, «Краса навколо нас», 1 клас) в межах інтегрованого курсу «Мистецтво» тощо;
- авторську систему діагностичних та формувальних методик з розвитку музичних здібностей, вокально-хорових навичок, навичок сприймання й осмислення музичних творів і т. ін. здобувачів середньої освіти; методик постановки голосу, розвитку виконавських здібностей (вокальних, диригентсько-хорових, поліфонічного мислення, технічного апарату і т. ін.) майбутніх вчителів музичного мистецтва;
- авторську систему тестових завдань (у тому числі звукового анкетування) для вимірювання очікуваних результатів навчання з музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» відповідно до вимог стандартів середньої освіти тощо.

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи прикладного характеру у вигляді кваліфікаційного проєкту – це розроблений студентом текстовий документ обсягом від 20 до 30 сторінок, який за потреби може включати графічну (ілюстративну) частину, містити додатки у формі наочних матеріалів (дидактичних карток, роздавальних матеріалів, схем, графіків, малюнків тощо); комп'ютерної програми; нотних, аудіо/ відео матеріалів.

Кваліфікаційна магістерська робота за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) має міждисциплінарний характер, адже її виконання значно відрізняється від інших навчальних завдань, що мають вузьку предметну спрямованість. Тут студент вперше зустрічається з необхідністю реалізувати на практиці свою загальну професійно-педагогічну підготовку, користуючись набутими знаннями. Серед них можна виділити групу основних знань, що є базовими у професійній діяльності фахівця, та групу прикладних знань, котрі потрібні для опрацювання матеріалів дослідження.

У роботах з проблем музичної педагогіки основну групу складають фахові,

загальногуманітарні, психолого-педагогічні знання. До прикладних належать знання з інформатики, математичної статистики, за допомогою яких за потреби аналізуються результати експериментальної апробації. Комплексний взаємозв'язок та взаємозалежність усіх видів знань опосередковуються об'єктом дослідження, що дозволяє здійснювати міждисциплінарний зв'язок не навчальних дисциплін, а тих сторін і властивостей об'єкта, які відображені в них і досліджуються випускником. Практика написання кваліфікаційних магістерських робіт за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) передбачає висвітлення спеціальних музичних, загальногуманітарних, психолого-педагогічних знань у єдності та взаємодоповненні. Це дозволить відтворити процеси взаємопроникнення головних компонентів підготовки кваліфікованих педагогів-музикантів і засвідчити фаховий рівень випускника, ступінь засвоєння ним методів міждисциплінарного наукового пошуку, володіння загальнонауковою культурою.

Виконання і захист кваліфікаційної роботи здійснюється державною мовою.

Усі кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти незалежно від їхнього типу, зокрема пояснювальні записки до кваліфікаційних робіт, виконаних у вигляді кваліфікаційних проєктів, а також навчально-методичні посібники і збірники власних інструментовок/аранжувань музичних творів як форми кваліфікаційного проєкту, проходять перевірку на академічний плагіат та розміщуються в репозитарії Університету.

2. Організація виконання кваліфікаційних робіт

На музично-хореографічному відділенні факультету мистецтв за організацію виконання кваліфікаційних робіт відповідає декан (заступник декана). Він відповідає за розподіл студентів між кафедрами, організовує засідання ради факультету з питань затвердження тем, призначення керівників, за потреби консультантів, стану виконання кваліфікаційних робіт, результатів захисту.

Деканат факультету:

- формує списки здобувачів для розподілу їх для виконання кваліфікаційних робіт між випусковими кафедрами та керівниками;
- готує витяг із протоколу засідання вченої ради факультету про призначення керівників, консультантів, рецензентів і закріплення за здобувачами факультету тем кваліфікаційних робіт та подає його до навчально-методичного відділу для підготовки наказу ректора не пізніше 30 листопада;
- забезпечує необхідною документацією за встановленими формами випускові кафедри;
- здійснює контроль за організацією виконання кваліфікаційних робіт на випускових кафедрах;
- надає пропозиції навчально-методичному відділу щодо голів і складу Екзаменаційних комісій;
- подає до Екзаменаційних комісій зведені відомості за підписом декана (заступника декана) про виконання здобувачами всіх вимог індивідуальних

навчальних планів й одержання ними оцінок з навчальних дисциплін, курсових робіт та практик.

На випусковій кафедрі відповідальність за організацію та якість виконання кваліфікаційних робіт несе її завідувач. Він здійснює безпосереднє керівництво й контроль.

Випускові кафедри:

- розробляють основні вимоги та методичні рекомендації (вказівки) з виконання кваліфікаційних робіт, які визначають вимоги до змісту, обсягу, оформлення кваліфікаційних робіт, порядку контролю за їх виконанням, підготовки до захисту тощо з урахуванням специфіки освітньо-професійної програми;

- розробляють тематику кваліфікаційних робіт, заздалегідь ознайомлюють із нею здобувачів, закріплюють за ними обрані теми до 15 листопада;

- визначають керівників, рецензентів і, за потреби, консультантів кваліфікаційних робіт (до 15 листопада);

- подають до деканату факультету інформацію для підготовки проекту наказу про призначення керівників, консультантів, рецензентів і закріплення за здобувачами тем кваліфікаційних робіт за освітньо-професійними програмами кафедри;

- приймають рішення та подають його до деканату не пізніше, як за два тижні до захисту, про допуск/недопущення кваліфікаційних робіт до захисту (не допускаються до захисту здобувачі, які не виконали календарний графік підготовки кваліфікаційної роботи, не подали її в установлений термін і т. ін.);

- забезпечують здобувачів необхідними методичними матеріалами, бібліографічними даними, спеціальною й довідковою літературою, створюють робочі місця в комп'ютерних класах, закріплених за кафедрами аудиторіях, кабінетах, оснащують їх необхідним для роботи обладнанням, музичним інструментарієм тощо;

- складають розклад консультацій керівників і консультантів кваліфікаційних робіт та графіки проміжного контролю, проводять (за необхідності) попередні захисти кваліфікаційних робіт;

- регулярно обговорюють на своїх засіданнях питання щодо організації та перебігу виконання кваліфікаційних досліджень (не менше, ніж два рази на навчальний рік);

- готують пропозиції щодо складу Екзаменаційних комісій, визначають секретарів Екзаменаційних комісій;

- готують необхідну документацію й технічні засоби для захисту кваліфікаційних робіт;

- беруть участь у складанні звітів про роботу Екзаменаційних комісій, на вимогу голови Екзаменаційної комісії надають необхідну інформацію з організації освітнього процесу, його кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного й інформаційного забезпечення, заходів щодо підвищення якості освіти випускників та освітньої діяльності на кафедрі;

- обговорюють на своїх засіданнях підсумки роботи Екзаменаційних комісій,

розробляють і впроваджують заходи щодо покращення організації виконання кваліфікаційних робіт та підвищення їх якості.

Для керівництва кваліфікаційними роботами призначають викладачів випускової кафедри. За рішенням кафедри на прохання керівника кваліфікаційної роботи можуть призначатися консультанти зі специфічних наукових питань, які належать до компетенції кафедр фундаментальних, психолого-педагогічних, спеціальних дисциплін.

Керівник кваліфікаційної роботи:

- розробляє теми кваліфікаційних робіт, подає їх на затвердження на засідання кафедри, а після оприлюднення тематики надає здобувачам необхідні консультації;
- видає рекомендації здобувачу щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових, методичних, нотних видань, аудіо та відеозаписів тощо за темою кваліфікаційної роботи;
- допомагає здобувачу скласти план-графік виконання роботи, затверджує його, контролює реалізацію. У разі суттєвих порушень, які можуть призвести до зриву встановлених термінів подання кваліфікаційної роботи до Екзаменаційної комісії, інформує керівництво кафедри для прийняття відповідних заходів, зокрема й рішення про недопущення кваліфікаційної роботи до захисту;
- здійснює загальне керівництво кваліфікаційною роботою і несе відповідальність за наявність у роботі помилок системного характеру. У разі невиконання здобувачем його рекомендацій щодо виправлення таких помилок, зазначає це у відгуку;
- час, відведений на керівництво кваліфікаційною роботою, використовує для систематичних (не менше одного разу на два тижні) співбесід, на яких здобувач інформує про стан виконання кваліфікаційної роботи, обговорюються можливі варіанти рішень, конкретизуються окремі пункти завдання тощо; для консультацій здобувача з усіх питань, окрім тих, що належать до компетенції консультантів із окремих розділів кваліфікаційної роботи; для перевірки виконаної роботи (частинами або загалом);
- готує відгук із характеристикою діяльності здобувача під час виконання кваліфікаційної роботи та несе відповідальність за його об'єктивність;
- готує здобувача до захисту кваліфікаційної роботи, організовує (за необхідності) попередній захист;
- має бути присутнім на засіданні Екзаменаційної комісії під час захисту кваліфікаційних робіт, керівником яких він є.

Консультант кваліфікаційної роботи:

- складає графік консультацій із зазначенням часу й місця їх проведення, погоджує його з керівником кваліфікаційної роботи та доводить до відома здобувача;
- окреслює (у межах його компетенції) перед здобувачем завдання, добиваючись чіткого розуміння шляхів їх розв'язання;
- рекомендує здобувачеві методи розв'язання завдань;
- інформує керівника про наполегливість і самостійність роботи здобувача, його ставлення до виконання рекомендацій та врахування зауважень консультанта.

Рецензент призначається зі складу досвідчених викладачів факультету, фахова кваліфікація яких відповідає спеціальності випускників.

Рецензент кваліфікаційної роботи:

- вчасно отримує кваліфікаційну роботу для рецензування;
- у триденний термін докладно ознайомлюється зі змістом роботи;
- готує рецензію у друкованому вигляді.

Здобувач, який виконує кваліфікаційну роботу, має право:

обирати тему кваліфікаційної роботи з низки запропонованих випусковою кафедрою або запропонувати власну тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розроблення і можливості виконання. З орієнтовними темами для виконання кваліфікаційних магістерських робіт на кафедрі методики музичного виховання, співу та хорового диригування та кафедрі музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки можна ознайомитися на сайті університету (Режим доступу: <http://kdpu.edu.ua> – Навчання – Факультети – Факультет мистецтв – Кафедри – Кафедра методики музичного виховання, співу та хорового диригування / музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки – Навчально-методична робота – Магістерські роботи);

– працювати над кваліфікаційною роботою в аудиторії, обладнаній комп'ютерною технікою, необхідним наочним приладдям, довідковою та нотною літературою, музичним інструментарієм і т. ін.;

– отримати методичні вказівки щодо виконання та оформлення складників роботи тощо;

– користуватися інформаційною, методичною, нотною та музично-інструментальною базою кафедри для проведення наукових досліджень за темою кваліфікаційної роботи, виконання кваліфікаційного проєкту;

– отримувати консультації керівника й консультантів роботи;

– самостійно вибирати варіанти розв'язання завдань роботи;

– звертатися (в усній або письмовій формі) до голови Екзаменаційної комісії, керівництва кафедри та факультету, Університету й Міністерства освіти і науки України зі скаргами або апеляціями щодо порушення його прав.

Здобувач зобов'язаний:

– своєчасно обрати тему кваліфікаційної роботи й отримати конкретні завдання від керівника на добір та опрацювання необхідних матеріалів;

– скласти й узгодити з керівником роботи календарний план-графік виконання кваліфікаційної роботи з урахуванням трудомісткості розділів, необхідності перевірки матеріалів керівником та (за потреби) консультантами, отримання відгуку керівника і рецензії, своєчасного надання в Екзаменаційну комісію повністю підготовленої, перевіреної й допущеної до захисту роботи;

– регулярно (не менше одного разу на два тижні) інформувати керівника про стан виконання роботи відповідно до плану-графіка, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;

– самостійно виконувати роботу;

– дотримуватися вимог наукової етики, зокрема недопущення плагіату, фальсифікації результатів і т. ін.;

- під час розроблення питань урахувати сучасні досягнення науки і техніки, використовувати передові методики наукових та експериментальних досліджень, приймати оптимальні рішення із застосуванням системного підходу;

- використовувати сучасні комп'ютерні технології;

- відповідати за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення роботи, її відповідність «Положенню про кваліфікаційні роботи в Криворізькому державному педагогічному університеті», основним вимогам, методичним рекомендаціям та вказівкам з виконання кваліфікаційних магістерських робіт випускової кафедри, нормативним документам і державним стандартам;

- дотримуватися календарного плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи, установлених правил поведінки в спеціальних кабінетах і комп'ютерному класі, своєчасно й адекватно реагувати на зауваження та рекомендації керівника (консультантів) роботи;

- у встановлений термін подати роботу для перевірки керівнику (консультантам) і після усунення недоліків повернути керівнику для отримання його відгуку;

- отримати резолюцію завідувача випускової кафедри про допуск до захисту;

- особисто подати кваліфікаційну роботу, допущену до захисту, рецензенту;

- ознайомитися зі змістом відгуку керівника і рецензії та підготувати (за необхідності) аргументовані відповіді на їх зауваження під час захисту кваліфікаційної роботи в Екзаменаційній комісії. Уносити будь-які зміни або виправлення в кваліфікаційну роботу після отримання відгуку керівника та рецензії заборонено;

- за рішенням факультету, випускової кафедри або з власної ініціативи та за згодою керівника пройти попередній захист кваліфікаційної роботи;

- у встановлені терміни подати кваліфікаційну роботу до захисту в Екзаменаційну комісію;

- своєчасно прибути на захист кваліфікаційної роботи або попередити завідувача випускової кафедри та голову Екзаменаційної комісії (через секретаря Екзаменаційної комісії) про причини, які унеможливають присутність на захисті, з подальшим документальним підтвердженням їх поважності.

Здобувач, який не з'явився на засідання Екзаменаційної комісії без поважних причин, є не атестованим (про що роблять запис у протоколі засідання Екзаменаційної комісії), утрачає право отримати документ про освіту, відраховується з Університету за невиконання індивідуального навчального плану, йому видається академічна довідка встановленого зразка.

Якщо здобувач не з'явився (не може з'явитись) на засідання Екзаменаційної комісії з поважних причин, підтверджених документально, ректор Університету може прийняти рішення про захист кваліфікаційної роботи в інший день із іншою групою здобувачів або дозволити виїзне засідання Екзаменаційної комісії. У такому разі видається відповідний наказ по Університету.

3. Порядок виконання й захисту кваліфікаційної роботи

Організаційно процес підготовки кваліфікаційної роботи складається з таких етапів:

- підготовчого, що полягає у виборі теми й отриманні індивідуального завдання від керівника роботи щодо питань, які необхідно розв'язати (ознайомлення зі станом проблеми, можливими шляхами вирішення задачі, добір фактичного матеріалу, проведення необхідних досліджень, складання плану роботи, графіку консультацій тощо);
- основного, який починається одразу після затвердження теми дослідження й отримання консультацій і завершується за місяць до захисту кваліфікаційної роботи на засіданні Екзаменаційної комісії. На цьому етапі кваліфікаційна магістерська робота повинна бути повністю виконана й перевірена керівником;
- завершального, який передбачає:
 - ✓ отримання відгуку керівника, рецензії на кваліфікаційну роботу;
 - ✓ перевірку на академічний плагіат;
 - ✓ розміщення в репозитарії Університету;
 - ✓ отримання візи завідувача випускової кафедри про допуск до захисту;
 - ✓ подання роботи до Екзаменаційної комісії;
 - ✓ захист кваліфікаційної роботи на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії.

3.1. Обрання теми кваліфікаційної роботи

Орієнтовні теми кваліфікаційних робіт розробляються викладацьким складом випускової кафедри, поновлюються та оприлюднюються щороку у квітні-травні. Інформація про них розміщується на сайті Університету (Режим доступу: <http://kdpu.edu.ua> – Навчання – Факультети – Факультет мистецтв – Кафедри – Кафедра методики музичного виховання, співу та хорового диригування / музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки – Навчально-методична робота – Магістерські роботи).

Як правило, тематика корелюється з планом науково-дослідницької роботи випускової кафедри. Викладачі кафедри створюють всі умови для своєчасного ознайомлення здобувачів вищої освіти з тематикою кваліфікаційних робіт, надають необхідну допомогу у виборі теми, яка відповідає інтересам та можливостям кожного з них. Беручи до уваги індивідуальну траєкторію навчання, здобувачі вищої освіти мають змогу висловлювати власні пропозиції, які обговорюються й приймаються за умови достатньої актуальності та наявності фахівців, які можуть забезпечити керівництво запропонованою темою.

Вибір теми здійснюється магістрантом самостійно із врахуванням власних інтересів і рекомендацій кафедри й керівника. Після обрання теми кваліфікаційної роботи здобувач складає заяву на ім'я завідувача випускової кафедри в термін до 31 жовтня. Заява узгоджується з науковим керівником і зберігається як додаток до протоколу засідання кафедри, на якому затверджуються теми кваліфікаційних робіт.

Теми кваліфікаційних робіт можуть бути замовлені закладами освіти і науки.

Назва кваліфікаційної роботи повинна бути стислою, конкретною, чіткою, відповідати суті досліджуваної проблеми, предмету дослідження і змісту виконаної роботи. Іноді для більшої конкретизації до назви можна додати невеликий (4 – 6 слів) підзаголовок. У назві не допускається використання не загальноприйнятих скорочень (аббревіатур).

У назві не бажано використовувати ускладнену, узагальнювальну чи псевдонаукову термінологію, треба уникати слів «дослідження», «аналіз», «вивчення» тощо.

Назва теми повинна бути однаковою в наказі ректора про затвердження тем і наукових керівників кваліфікаційних робіт здобувачів, на титульному аркуші роботи, у документах Екзаменаційної комісії.

Теми кваліфікаційних робіт повинні відповідати обраному напрямку дослідження – студенти спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) виконують роботу в галузі музичної педагогіки. При виборі теми випускної роботи потрібно враховувати специфіку обраного напрямку, мати чіткі уявлення про предмет, мету, основні завдання музичної педагогіки.

Музична педагогіка – галузь педагогічної науки, яка вивчає особливості освіти, навчання та виховання особистості засобами музичного мистецтва. Об'єкт музичної педагогіки – процес музичної освіти, навчання і виховання особистості. Предметом музичної педагогіки слід вважати сукупність форм організації, педагогічних умов та методів музичної освіти, засобів навчання й виховання, які складають цілісний процес формування особистості. Відповідно, тематика кваліфікаційних робіт з музичної педагогіки має бути пов'язана з проблемами теорії та методики музичної освіти на усіх її рівнях: початкової, базової та профільної середньої, позакласної, фахової передвищої та вищої.

Орієнтовна галузь дослідження:

1. Методологія музичної педагогіки (включно з методикою і методами музично-педагогічних досліджень).
2. Теорія музичної педагогіки (дослідження підходів і напрямів до обґрунтування та реалізації музично-педагогічних концепцій, систем; створення умов для розвитку особистості).
3. Історія музичної педагогіки (дослідження історичного розвитку практики музичної освіти та педагогічної думки).
4. Музична етнопедагогіка (дослідження становлення, сучасного стану, особливостей взаємодії, перспектив розвитку і можливостей використання етнічних традицій музичної освіти).
5. Порівняльна музична педагогіка (дослідження витоків і порівняльний аналіз сучасного стану музичної освіти в зарубіжних країнах, різних регіонах світу, а також перспектив їх розвитку).
6. Навчально-виховний процес в системі позакласної музичної освіти.
7. Професійна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва, інтегрованого курсу «Мистецтво».

8. Теорія і методологія дослідження проблем музичного виховання, навчання і розвитку дітей окремих вікових категорій.
9. Музичне мистецтво як важливий чинник формування особистості дитини, педагогічні умови його ефективного використання з врахуванням специфіки кожного його виду, доступності і особливостей сприйняття і розуміння його дітьми на різних етапах шкільного віку.
10. Музично-естетичне виховання.

В залежності від того, який тип педагогічного знання переважає, кваліфікаційна (магістерська) робота в галузі музичної педагогіки може мати історичну, теоретико-експериментальну або методичну спрямованість і виконуватись у межах загальної педагогіки або предметної (фахової) методики.

Історичні дослідження можуть бути присвячені висвітленню музично-педагогічної спадщини – етапів становлення музичного навчання й виховання, ретроспективному осмисленню музично-педагогічної думки, порівняльній музичній педагогіці тощо. Історичний аналіз може доповнюватись описанням практичної діяльності автора, в якій використано позитивні надбання музичної педагогіки минулого.

Роботи теоретико-експериментального спрямування в основному присвячені питанням дидактики та теорії музичного навчання і виховання. В них розглядаються доцільні шляхи вдосконалення педагогічних основ організації навчально-виховного процесу – уточнення, поглиблення, систематизація, узагальнення принципів, методів, засобів, форм музичного навчання і виховання, внесення елементів нового в теорію і практику музичної педагогіки. З метою підвищення якості таких робіт їх бажано орієнтувати не на широкі теми загального характеру, а на конкретні розробки чітко визначеної проблеми. У цьому випадку проведення експериментальної перевірки теоретичної частини роботи (за необхідності), а також апробація результатів будуть більш достовірними і ефективними.

Роботи з предметної (фахової) методики становлять вид прикладного дослідження, метою якого є використання фахових знань в умовах практики. Методичні дослідження розкривають умови оптимізації розв'язання практичних завдань. Як правило, в них пропонується методика проведення окремого фрагмента освітнього процесу. Результат методичної роботи має вигляд розробленої технології класних або позаурочних занять, окремих методик застосування різних видів музичної діяльності у освітньому процесі, методів розвитку певних музичних здібностей тощо.

Зміст методичної роботи може бути пошуковим чи описовим. Описовий характер роботи передбачає огляд літератури, висвітлення та узагальнення музично-педагогічного досвіду, на засадах чого розробляється можливий варіант методики проведення занять, діагностичного описання рівня розвитку знань та вмінь учнів тощо. При цьому такого роду роботи необхідно доповнювати власними пропозиціями випускника щодо внесення конструктивних елементів в існуючі методики, вдосконалення навчальних і виховних систем.

Якщо тема кваліфікаційної роботи потребує розгляду питань психології

музичної творчості та музичного сприйняття, музичної соціології, використання складних інформаційних технологій тощо, то в такому випадку до виконання роботи залучаються консультанти – фахівці відповідного профілю.

Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт наведена у Додатку Е.

3.2. Визначення керівництва кваліфікаційними роботами

Керівництво кваліфікаційними роботами здійснюється, здебільшого, провідними фахівцями кафедри – професорами, доцентами (докторами, кандидатами наук). Як виняток, за рішенням Вченої ради Університету, прийнятим на підставі обґрунтованого подання завідувачів кафедр, дозволяють керівництво кваліфікаційними роботами викладачам, які не мають наукового ступеня, ученого звання, але плідно займаються науковою роботою, мають досвід у сфері науково-педагогічної діяльності.

Кількість годин за керівництво кваліфікаційною роботою визначається відповідно до Норм часу для планування й обліку навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи викладачів Університету. За одним керівником може бути закріплено не більше п'яти кваліфікаційних робіт.

У разі виконання теми дослідження на межі галузей наук допускається призначення, крім наукового керівника, одного чи більше консультантів зі специфічних наукових питань, які стосуються компетенції кафедр фундаментальних, психолого-педагогічних, спеціальних дисциплін. Рішення щодо необхідності призначення консультанта приймається на засіданні кафедри за поданням наукового керівника й узгоджується з відповідною кафедрою і навчально-методичним відділом. Кількість годин за консультування кваліфікаційної роботи – до 3 год. на одну роботу (за рахунок годин керівника).

3.3. Затвердження теми та керівника кваліфікаційної роботи

Теми кваліфікаційних робіт, керівництво, рецензування і, за потреби, консультування обговорюють на засіданні кафедри до 15 листопада. Не пізніше 30 листопада деканат готує витяг із протоколу засідання вченої ради факультету про призначення керівників, консультантів, рецензентів, закріплення за здобувачами факультету тем кваліфікаційних робіт і подає його до навчально-методичного відділу для підготовки наказу по Університету. Відповідний наказ видається не пізніше 07 грудня.

За необхідності допускається корекція теми кваліфікаційного дослідження, плану роботи, зміна наукового керівника. Ці питання вирішуються на засіданні кафедри і затверджуються на вченій раді факультету не пізніше, ніж за 2 місяці до терміну подання кваліфікаційної роботи до захисту. У такому разі наказ про допуск до захисту формується з урахуванням скорегованих тем.

3.4. Складання плану кваліфікаційної роботи

Керівник кваліфікаційної роботи, відповідно до теми, видає здобувачеві

завдання, зокрема, зазначає перелік основних питань, що підлягають розробці, терміни підготовки окремих частин роботи та її завершення тощо. Після затвердження теми кваліфікаційної роботи завдання видають здобувачеві, копія зберігається у керівника роботи. Керівник надає здобувачеві допомогу в розробленні календарного графіка роботи на весь період виконання кваліфікаційної праці. На підставі завдання на виконання кваліфікаційної роботи та календарного плану здобувач самостійно складає план кваліфікаційної роботи, узгоджує його з науковим керівником.

3.5. Консультування та контроль виконання роботи

Упродовж навчального року здобувач опрацьовує наукову та методичну літературу, добирає фактичний (практичний, зокрема, нотний) матеріал, визначає методології дослідження, аналізує стан та шляхи розроблення досліджуваної проблеми, робить узагальнення і т. ін.

У період підготовки кваліфікаційних досліджень здійснюється поточний кафедральний контроль виконання обов'язків керівника і консультантів.

Не менше двох разів на навчальний рік керівники кваліфікаційних робіт звітують на засіданнях відповідних кафедр про перебіг виконання кваліфікаційних робіт. Кафедри встановлюють контрольні терміни звітів здобувачів. На кафедрах музично-хореографічного відділення факультету мистецтв обов'язковим є попередній захист роботи, термін якого визначається, як правило, у межах 1,5 – 2 місяців до захисту кваліфікаційної роботи на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії.

3.6. Отримання відгуку наукового керівника та рецензування роботи

Не пізніше ніж за 3 тижні до захисту робота подається керівникові для підготовки ним відгуку на дослідження, а також направляється на рецензування. Керівник перевіряє виконану роботу й готує відгук у п'ятиденний термін після одержання. Рецензент готує письмову рецензію у триденний термін з дня отримання кваліфікаційної роботи.

У відгуку керівника встановлюється:

- актуальність обраної теми;
- змістовність, логічна послідовність і повнота розкриття теми роботи, вирішення досліджуваної проблеми, розв'язання поставлених завдань;
- ступінь самостійності студента при виконанні кваліфікаційної роботи;
- глибина й повнота аналізу інформаційних джерел з теми дослідження;
- адекватність використаних наукових методів досліджень;
- дотримання принципів академічної доброчесності, вимог наукової етики, зокрема щодо наявності всіх необхідних покликань, коректності цитування, достовірності отриманих результатів, відсутності академічного плагіату, фабрикації та/або фальсифікації тощо;

- загальна оцінка виконаної роботи, відповідність її якості вимогам освітньо-професійної програми і можливості присвоєння здобувачу відповідної кваліфікації;
- грамотність і стильова майстерність автора, дотримання наукового стилю;
- інші питання, які характеризують професійні якості здобувача.

У рецензії відображаються такі моменти:

- адекватність змісту роботи заявленій темі (назві) і меті;
- повнота і докладність розв'язання завдань;
- достовірність отриманих результатів;
- практична цінність роботи та можливість реалізації запропонованих автором рекомендацій;
- недоліки кваліфікаційної роботи;
- оцінка, на яку заслуговує робота.

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, тому що відгук керівника – це в основному характеристика професійних якостей здобувача та його роботи у процесі виконання кваліфікаційного дослідження, а рецензія – це характеристика якості безпосередньо кваліфікаційної роботи.

Якщо рецензент є співробітником зовнішньої організації (іншого закладу вищої освіти, загальноосвітньої школи тощо), то на рецензії ставиться печатка цієї організації, яка засвідчує підпис рецензента.

Здобувач обов'язково ознайомлюється з відгуком і рецензією на свою роботу до захисту. Негативна оцінка роботи, яка може бути висловлена в рецензії, не є підставою до недопущення її до захисту в Екзаменаційній комісії.

3.7. Проведення обговорення кваліфікаційної роботи, допуск до захисту

Попереднє обговорення кваліфікаційних магістерських робіт на випусковій кафедрі проводиться під час попереднього захисту. Таке обговорення має на меті проведення здобувачем аналізу пропозицій і зауважень, доопрацювання роботи для її захисту в Екзаменаційній комісії та одержання кафедрального допуску до захисту, оформленого протокольно.

Якщо кваліфікаційна робота не підготовлена у визначений термін або за рішенням кафедри визнана як неякісна (зокрема, у зв'язку з порушенням здобувачем принципів академічної доброчесності), здобувач до захисту не допускається, відраховується з Університету за невиконання індивідуального навчального плану.

Рішення про допуск кваліфікаційних робіт до захисту приймається на засіданні кафедри. Витяг із протоколу засідання подають не пізніше, як за 2 тижні до захисту в навчально-методичний відділ для підготовки відповідного наказу.

До початку роботи Екзаменаційної комісії кваліфікаційні роботи, допущені до захисту, зберігають на кафедрі.

За три дні до захисту голова Екзаменаційної комісії має ознайомитися з кваліфікаційною роботою. Кваліфікаційна робота в обов'язковому порядку має

бути оприлюднена на офіційному веб-сайті Університету не пізніше, ніж за два тижні до захисту.

3.8. Організація захисту кваліфікаційних робіт

Для захисту кваліфікаційних робіт створюються Екзаменаційні комісії.

Під час захисту кваліфікаційної роботи в Екзаменаційну комісію подають:

- наказ ректора про допуск до захисту;
- кваліфікаційну роботу, оформлену згідно з вимогами;
- письмовий відгук наукового керівника;
- письмову рецензію на кваліфікаційну роботу.

До Екзаменаційної комісії можуть подаватися й інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної кваліфікаційної роботи: надруковані статті (інші друковані праці) за темою роботи; документи, що вказують на практичне застосування роботи тощо.

Захист кваліфікаційних робіт проводять на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії за участю не менше ніж половини її складу та при обов'язковій присутності голови комісії. Графік роботи комісії затверджується наказом ректора Університету.

Для захисту роботи здобувач готує доповідь (до 15 хвилин), яка повинна відображати зміст дослідження, його мету, завдання, об'єкт та предмет; обґрунтування вибору теми, ступеня її висвітлення в науковій літературі. Основна частина доповіді присвячується викладу науково-практичних та навчально-методичних висновків і рекомендацій, результатів за матеріалами дослідження. Здебільшого захист відбувається із застосуванням мультимедійної техніки, доповідь подається у формі презентації.

Після доповіді здобувача і його відповідей на запитання оголошуються рецензія на роботу, відгук наукового керівника. Здобувач має змогу дати пояснення щодо зауважень, відповісти на запитання членів Екзаменаційної комісії. У дискусії з проблем, порушених у кваліфікаційній роботі, можуть брати участь усі присутні члени Екзаменаційної комісії, викладачі, здобувачі, громадськість.

Екзаменаційна комісія на закритому засіданні обговорює результати захисту і простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні, приймає рішення про оцінку роботи за прийнятою в Університеті системою. При однаковій кількості голосів голос голови Екзаменаційної комісії є вирішальним.

Голова і члени Екзаменаційної комісії підписують протокол засідання та індивідуальні навчальні плани (залікові книжки) здобувачів, у яких роблять запис про результати захисту кваліфікаційної роботи. Результат оголошують після підписання протоколу головою Екзаменаційної комісії.

Повторний захист кваліфікаційної роботи задля підвищення позитивної оцінки не дозволяється. Здобувач, який виконав кваліфікаційну роботу, але одержав під час захисту оцінку «незадовільно», відраховується з Університету за невиконання індивідуального навчального плану, йому видають академічну довідку встановленого зразка. Екзаменаційна комісія встановлює, чи може

здобувач подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою.

Повторний захист кваліфікаційної роботи дозволяється не раніше наступної атестації (у наступний термін роботи Екзаменаційної комісії). Поновлення до складу здобувачів для повторного захисту кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до Положення про переведення, відрахування, поновлення, переривання навчання студентів в Університеті.

Рішення Екзаменаційної комісії є остаточним і оскарженню не підлягає.

Секретар комісії із захисту кваліфікаційних робіт після захисту здає їх на кафедру, де їх реєструють у спеціальному журналі і зберігають протягом 5 років. Відповідальність за їх збереження покладається на матеріально відповідальних осіб. Кваліфікаційними роботами можуть послуговуватися здобувачі, викладачі, учителі та інші працівники. На кафедрах ведуть спеціальні журнали видачі й повернення кваліфікаційних робіт.

4. Вимоги до структури роботи

Кваліфікаційна робота складається з таких структурних елементів:

- титульний аркуш;
- запевнення про дотримання принципів академічної доброчесності;
- зміст;
- перелік умовних скорочень (за необхідності);
- вступ;
- основна частина: 2-4 розділи (підрозділи) теоретичного і практичного спрямування;
- висновки;
- список використаної літератури;
- список джерел фактологічного матеріалу (за необхідності);
- додатки (за необхідності).

Титульний аркуш (додаток Б) містить:

- найменування Університету, факультету, кафедри, де виконано роботу;
- назву роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- ступінь вищої освіти, на який претендує здобувач;
- науковий ступінь, учене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника і, якщо є, консультанта;
- місто і рік.

Запевненням (додаток В) здобувач засвідчує, що кваліфікаційна робота виконана ним(нею) самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Зміст (додаток Г) подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списків використаної літератури і джерел.

У вступі, що починається з нової сторінки, дають характеристику кваліфікаційній роботі в такій послідовності:

Актуальність теми. Розкривається сутність і стан розробки наукової (методичної) проблеми (задачі) на основі аналізу вітчизняної і зарубіжної наукової, науково-методичної та навчально-методичної літератури із зазначенням практично розв'язаних завдань, актуальних проблем у галузі музичної педагогіки, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Мета і завдання дослідження. Від формулювання наукової (методичної) проблеми (задачі) і доведення того, що та частина проблеми, яка стала темою роботи, ще не отримала розробки або достатньо глибокого освітлення у спеціальній літературі, необхідно перейти до формулювання мети дослідження, а також вказати конкретні завдання, які стоять на шляху її досягнення. Формулювання завдань повинні бути змістовними, чіткими і точними, оскільки саме ці формулювання стають назвами розділів і параграфів, а опис розв'язання поставлених завдань складає зміст розділів роботи. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

У вступі можуть бути сформульовані об'єкт і предмет дослідження. Будучи категоріями наукового процесу, об'єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове: об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, вибрану для вивчення, а предмет – це те, що знаходиться в межах об'єкта. В об'єкті виокремлена та його частина, яка служить предметом дослідження і визначає тему кваліфікаційної роботи, позначену на титульному листі як її заголовок.

Наприклад: об'єкт дослідження – процес естетичного виховання старшокласників; предмет дослідження – формування естетичного смаку старшокласників засобами музичного мистецтва. Або: об'єкт дослідження – інструментальна (вокальна) підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва; предмет дослідження – методичні засади розвитку фортепіанної (вокальної) техніки майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Матеріал дослідження (за потреби). У цій частині вступу вказують, на якому конкретному матеріалі виконана робота, характеризують основні джерела отримання наукової і практичної інформації (офіційні, наукові, навчально-методичні, літературні, бібліографічні та ін. Наприклад, матеріалом дослідження в галузі музичної педагогіки можуть бути конкретні музичні твори – нотний матеріал, аудіо/відео записи на електронних носіях тощо).

Методи дослідження (за потреби). Подають перелік методів дослідження, використаних для розв'язання поставлених у роботі завдань. Перераховувати їх треба коротко та конкретно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Крім загальнонаукових і загальнопедагогічних методів дослідження (вивчення інформаційних джерел, метод педагогічного спостереження, аналіз

педагогічного досвіду, теоретичні та емпіричні методи дослідження тощо) слід вказати і специфічні методи дослідження, характерні для наукового пошуку в галузі музичної педагогіки (методи музичного аналізу – гармонічного, поліфонічного, аналізу музичних форм, жанрово-стильового, інтерпретологічного та ін.; методи музичної діагностики тощо). Наприклад, метод звукового анкетування. Звукова анкета широко використовується з метою вивчення музичних смаків, художньо-естетичних інтересів і уподобань респондентів. Її основу складає демонстрація окремих фрагментів, що репрезентують слухачам зразки музичних творів.

Практичне значення одержаних результатів. Подаються відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати (методики, інформаційні технології, методичне забезпечення тощо), вказується, що це дає (впровадження нового знання у структуру підготовки, дидактичний чи виховний ефект тощо).

У вступі може бути відзеркалено *результати апробації кваліфікаційної роботи* (участь у наукових конференціях, публікації за темою дослідження тощо).

Вступ завершується описом *структури роботи*: дається перелік структурних елементів роботи – вказується кількість розділів і частин, зазначається кількість джерел у списку використаної літератури та кількість додатків.

Основна частина кваліфікаційної роботи містить аналіз предмета дослідження, необхідний та достатній для розкриття його суті.

Основна частина складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу формують висновки із стислим викладом наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від подробиць.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з двох-чотирьох розділів, у яких подають матеріал, як правило, у такій послідовності:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень;
- виклад загальних підходів і основних методів досліджень, опис теоретичних та емпіричних досліджень;
- аналіз і узагальнення результатів досліджень.

Одним із розділів кваліфікаційної роботи може бути методичний, у якому висвітлюється практичне значення проведеного дослідження. Ця частина кваліфікаційної роботи може містити, наприклад, систему урочної та позаурочної роботи, пов'язану з предметом чи матеріалом дослідження, систему вправ, методів, принципів для практичної реалізації результатів дослідження, методичні рекомендації тощо. Методичні рекомендації щодо практичного вирішення завдань дослідження мають носити чіткій, конкретний, конструктивний зміст, окреслювати педагогічно доцільні шляхи вдосконалення методичних підходів до змісту та організації освітнього процесу в контексті обраної проблеми.

Наведений матеріал повинен мати теоретичне методичне обґрунтування. У цьому розділі кваліфікаційної роботи випускник показує навички щодо реалізації себе як учителя музичного мистецтва (інтегрованого курсу «Мистецтво») або викладача певної музичної дисципліни в системі підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Методичний розділ кваліфікаційної роботи передбачає розробку власного вирішення практичних завдань, в тому числі за допомогою використання методичного інструментарію, що спрямовується на певний освітній рівень та вікову категорію тих, хто навчається. Якщо тема акцентує педагогічний ракурс, доцільною може бути розробка матеріалів дидактичного спрямування (плани-конспекти уроків, занять гуртка, позакласних заходів, сценарії театралізованих свят, система творчих завдань, комплекс ігрових методів, форм роботи або методів у межах певної педагогічної технології тощо), а також наочних матеріалів – схем, таблиць, діаграм, описів і т. ін. Здобувач може скористатися власним досвідом педагогічних спостережень, аналізу, порівняння тощо, набутим під час проходження навчальних і виробничих практик, на основі чого обґрунтувати власні висновки і розробити методичні матеріали. Також варто аналізувати і враховувати практичний досвід провідних фахівців у царині музичного мистецтва (вчителів музичного мистецтва, керівників творчих колективів, музикантів-виконавців тощо).

Основна частина пояснювальної записки до кваліфікаційної роботи, виконаної у вигляді кваліфікаційного проєкту, складається з двох розділів. У першому розділі, як правило, висвітлюють теоретичні аспекти – подають обґрунтування актуальності, музично-педагогічної, зокрема, методичної доцільності кваліфікаційного проєкту; огляд літератури за темою; аналізують наявні проєкти, технології, процеси, творчі рішення і т. ін., близькі до теми кваліфікаційного проєкту, описують існуючі аналоги; за потреби розглядають основні поняття (підходи, методики тощо); подають історичні відомості; виокремлюють питання, які, на думку автора, є найголовнішими для подальшої практичної роботи над проєктом. На основі аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду проєктування та створення аналогічних авторських творів визначають концепцію власного проєкту, ураховуючи різні вимоги (зокрема, культурні, соціальні, естетичні і т. ін.).

У другому розділі характеризують проєктне рішення, визначену функціональну та композиційну структуру авторського твору, його конструктивні параметри. Докладно розкривають проєктне завдання та вихідні дані практичної роботи, суть авторського задуму, основні етапи та способи практичного вирішення завдань кваліфікаційного проєкту, використані форми, засоби, матеріали і т. ін. Далі подаються відомості про практичне застосування авторського твору або вказується передбачувана ефективність (наприклад, впровадження у структуру підготовки, дидактичний чи виховний ефект тощо).

За необхідності пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи, виконаної у вигляді кваліфікаційного проєкту, може містити такий структурний елемент, як Вступ, що надасть можливості більш логічної конкретизації й актуалізації

поставлених у роботі завдань.

За необхідності окремо подають економічне обґрунтування матеріалів та вартісний розрахунок проєкту на момент його виготовлення на основі існуючих показників вартості або за даними про вартість об'єктів-аналогів.

Здобувач має право провести апробацію методичних розробок у закладах освіти, попередньо погодивши програму роботи з керівниками цих закладів, а також на кафедрі під керівництвом наукового керівника, попередньо погодивши програму роботи з завідувачем кафедри. Експертиза перебігу й результатів апробації здійснюється керівником освітнього закладу (завідувачем кафедри), який затверджує звіт про проведене дослідження. Звіт є додатком до кваліфікаційної роботи.

Висновки. Загальні висновки починають із нової сторінки. У них наявна оцінка отриманих результатів та пропозиції щодо їх використання. Текст висновків можна розділяти на підпункти. Висновки мають містити відповіді на всі завдання, поставлені у вступі. Усе це дасть змогу авторові засвідчити, що сформульованої у вступі мети досягнуто. Варто наголосити на окремих важливих здобутих результатах, обґрунтувати їх достовірність.

На підставі отриманих висновків у роботі можуть надаватися рекомендації, у яких визначають необхідні, на думку автора, подальші дослідження проблеми, подають пропозиції щодо ефективного використання результатів дослідження.

Список використаної літератури. З нового аркуша наводиться перелік покликань на літературні джерела, зокрема публікації здобувача. Бібліографічні описи наводяться в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис списку використаних джерел може оформлятися з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним із міжнародних стилів оформлення списку наукових публікацій. Бібліографічний опис використаного джерела може обмежуватися обов'язковою інформацією, необхідною для однозначної ідентифікації цього джерела. Приклади оформлення бібліографічного опису наведено в додатку Д (згідно з ДСТУ 8302:2015).

Список джерел фактологічного матеріалу подається за необхідності.

Додатки. До додатків можуть бути залучені:

- додаткові ілюстрації або таблиці;
- матеріали, які через великий обсяг або форму подання не можна ввести до основної частини або до кваліфікаційної роботи, виконаної у вигляді кваліфікаційного проєкту (нотний матеріал, фотографії, проміжні експериментальні докази і розрахунки, навчальні програми, розробки уроків, опис розроблених комп'ютерних програм, аудіо/відео записи, ілюстрації художніх творів, презентація запропонованого матеріалу на електронних носіях тощо).

5. Дотримання принципів академічної доброчесності

При виконанні кваліфікаційної роботи здобувачі повинні дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Кваліфікаційну роботу здобувач має виконувати самостійно, дотримуватися етики цитування, давати покликання на використані джерела, подавати достовірну інформацію про виконану роботу та її результати.

Здобувач на другій сторінці кваліфікаційної роботи засвідчує власним підписом дотримання принципів академічної доброчесності, зокрема етики цитування, самостійність виконання роботи, відсутність у ній плагіату.

Захисту роботи передуює її перевірка на плагіат. Форму та спосіб перевірки обирає кафедра.

При цьому варто враховувати таке:

- для автоматичної перевірки має застосовуватися якісне програмне забезпечення з відповідними налаштуваннями параметрів роботи програми;
- результати автоматичної перевірки не є гарантією відсутності плагіату, тому можуть застосовуватися лише як один із складників системи забезпечення якості;
- виявлені програмним забезпеченням текстові збіги мають аналізуватися на предмет їх ідентифікації як плагіату, помилок цитування, загальновідомих знань тощо;
- допустимий відсоток академічного плагіату у кваліфікаційних роботах дорівнює нулю.

У разі виявлення порушення здобувачем академічної доброчесності, зокрема виявлення академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, кваліфікаційна робота не допускається до захисту, а якщо такі факти були виявлені під час захисту, робота оцінюється на «незадовільно».

Керівник кваліфікаційної роботи та відповідна кафедра зобов'язані контролювати дотримання здобувачами принципів академічної доброчесності та не допускати їх порушення. Відповідальність за дотримання здобувачем доброчесності та недопущення в кваліфікаційній роботі плагіату покладається на самого здобувача, керівника роботи та відповідну кафедру. Навчально-методичний відділ на підставі наказів здійснює перевірки оприлюднених кваліфікаційних робіт відповідно до Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Університету.

6. Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота має бути виконана комп'ютерним способом. Робота оформлюється на білих аркушах формату А4 (210 x 297 мм) через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці, 14-м кеглем шрифту Times New Roman. Обсяг основного тексту кваліфікаційної роботи визначається необхідністю повного розв'язання обраної задачі або проблеми і, як правило, не має перевищувати 70 сторінок для здобувачів другого (магістерського) рівня. Обсяг пояснювальної записки до кваліфікаційного проекту залежить від його специфіки, визначається з урахуванням його форми, становить, як правило, 20-30 сторінок основного тексту. Нижньої межі для обсягу кваліфікаційної роботи не передбачено. До основного обсягу роботи не входять додатки, списки

використаної літератури і джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених структурних одиниць підлягають суцільній нумерації.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 30 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

Окремі слова та формули, що вписуються до надрукованого тексту, мають бути чорного кольору та мати близьку до основного тексту густоту.

Оформлення заголовків.

Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки. Заголовки структурних частин – ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, СПИСОК ДЖЕРЕЛ ФАКТОЛОГІЧНОГО МАТЕРІАЛУ, ДОДАТКИ – не нумерують, друкують великими літерами по центру рядка без крапки в кінці. Відстань між заголовком та наступним або попереднім текстом має бути не менше двох рядків.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки. Заголовки підрозділів друкують на окремому рядку маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (окрім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. У кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Не можна розміщувати заголовок у нижній частині сторінки, якщо після нього залишається тільки один рядок тексту.

Нумерація. Розділи, підрозділи, пункти і підпункти нумеруються арабськими цифрами без знака №. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, розділених крапкою, наприклад: 2.3. (третій підрозділ другого розділу). У кінці номера підрозділу має бути крапка. Потім у тому ж рядку наводиться заголовок підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу, номера підрозділу і порядкового номера пункту, розділених крапками. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: 1.3.2. (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводиться назва пункту. Пункт може не мати заголовка. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами у правому верхньому кутку зі збереженням наскрізної нумерації усього тексту. Титульний аркуш також підлягає нумерації, але номер сторінки не ставлять.

Ілюстрації. Ілюстрації необхідно розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Основними видами ілюстративного матеріалу є нотний приклад, схема, фотографія, діаграма, графік, репродукція.

На всі ілюстрації (власні та запозичені) мають бути покликання в роботі. Усі ілюстрації, які виносяться на захист, необхідно навести в основній частині

кваліфікаційної роботи або в додатках.

Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю або рисунок, розміри якого більше формату А4, ураховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву й пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці. Цифровий матеріал, здебільшого, оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю слід розміщувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути покликання в тексті. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому кутку над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2.» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі є лише одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 1.2.». Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву наводять жирним шрифтом.

Текст у таблиці варто друкувати кеглем 12 з одинарним інтервалом. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Покликання. При написанні кваліфікаційної роботи здобувач повинен покликатися на цитовану літературу, або на ту літературу, звідки взято ідеї, висновки, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Покликатися слід на останні видання публікацій. Покликання на літературу в тексті роботи розміщують у квадратних дужках, наприклад [12, с. 387]. Тут «12» – це номер у списку літератури тієї публікації, на яку покликається автор, а через кому подається номер сторінки в цій публікації, на якій розміщено цитований текст. Покликання на фактологічне джерело, на відміну від покликання на літературу, розміщується не в квадратних, а в круглих дужках.

Для підтвердження власних аргументів покликанням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи того друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається й закінчується лапками й наводиться в тій граматичній формі, у якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками в лаганих дужках: <...>. Вони ставляться в будь-якому місці цитати (на початку, усередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується покликанням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні покликання на джерело;

д) якщо необхідно засвідчити позицію щодо окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) коли здобувач (автор роботи), наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виокремлення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є, наприклад: (курсив наш – М. Х.), (підкреслено мною – М. Х.).

Додатки. Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи покликань у тексті.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї, наприклад: «Додаток А». Один додаток позначається як додаток.

При оформленні додатків окремою частиною (книгою) на титульному аркуші під назвою роботи друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: Рис. Д. 1.2. – (другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1.) – перша формула додатка А.

7. Підготовка мультимедійної презентації

Мультимедійна презентація виконується за допомогою спеціальних програм (MS Power Point, Prezi тощо), які обираються студентом довільно з урахуванням технічних умов її публічної демонстрації.

Структура мультимедійної презентації зазвичай включає: титульний аркуш, ключові поняття, основні положення і результати виконаної роботи, висновки, завершальний слайд (подяка за увагу).

Необхідно дотримуватися стильової єдності оформлення для всіх слайдів. Для цього не бажано використовувати більше трьох кольорів (один для тла, другий для заголовків, третій для тексту). Небажано використовувати в якості тла малюнки і фотографії (крім завершального слайду), оскільки це ускладнює візуальне сприйняття інформації.

На одному слайді не бажано використовувати більше семи значущих об'єктів. Оптимальне сприйняття досягається, коли ключові пункти доповіді відображаються по одному на окремих слайдах.

Оформлення слайдів презентації (тло, ілюстрації, анімаційні ефекти) не повинне відволікати аудиторію від змісту доповіді. При сполученні матеріалів різної чуттєвої модальності (текст, графіка, відео, аудіо) треба враховувати специфіку їх комбінування та час, необхідний для сприйняття.

В якості тла можна використовувати вбудовані шаблони.

Рекомендовано використовувати в презентації наступні типи слайдів:

- титульний слайд (для початкових і кінцевих слайдів);
- заголовок і текст (для основного тексту доповіді);
- заголовок, текст, об'єкт (для слайдів зі схемами, таблицями тощо).

Кожен слайд має містити заголовок, котрий оформлюється в стандартній рамці, без використання об'ємного тексту WordArt.

Викладення тез доповіді на слайдах має бути стислим. Шрифт – достатньо великим, зручним для зору глядачів. Необхідно враховувати контрастність кольорів тла і шрифту, прагнучи до високої контрастності, але без ефекту «різання очей».

Крапки в кінці заголовків, елементів списку не ставляться.

Заголовок слайду має бути стислим (не більше 9 слів). Слайди не можуть мати однакові заголовки.

Ключові слова в презентації виділяються (розміром шрифту, жирністю тощо). Найбільш важливу інформацію слід розташовувати в центрі слайду.

Форматувати слайд бажано по ширині (крім заголовків (по центру) та списків (по лівому краю)).

Для основного тексту рекомендуються шрифти Arial, Tahoma, Verdana, Times New Roman, Courier New, а для заголовка декоративні шрифти, що добре читаються.

Курсив, підкреслювання, жирний шрифт використовуються, як правило, лише для смислового виділення слова або словосполучення.

Ілюстрації рекомендовано супроводжувати пояснювальним текстом.

Ілюстрації на одному слайді повинні мати один стиль і приблизно один розмір.

Таблиці й діаграми повинні мати заголовок. Кольори секторів діаграми підбираються контрастно.

Серед основних недоліків презентацій:

- відсутність титульного аркуша;
- відсутність кольорового тла;
- крапки в заголовках слайдів;
- перенасиченість слайдів інформацією;
- недостатня контрастність тла і тексту;
- незбалансованість анімаційних ефектів.

Критерії якості мультимедійної презентації: повнота розкриття теми, структуризація інформації, відсутність граматичних помилок, грамотність оформлення слайдів, єдність стилю слайдів, синхронність з мовленням доповідача.

ДОДАТКИ

Додаток А

В *Основних вимогах та методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційних магістерських робіт* терміни вживаються у такому значенні:

академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти та відповідних освітніх програм за спеціальністю та вирішення питань щодо присвоєння випускникам відповідного ступеня вищої освіти, відповідної кваліфікації та видачі диплома;

випускник – це здобувач вищої освіти, який успішно виконав у повному обсязі розроблений Університетом, відповідно до вимог стандартів вищої освіти, навчальний план теоретичної та практичної підготовки фахівця відповідного рівня вищої освіти за певною спеціальністю, освітньою програмою і допущений до проходження атестації;

відгук наукового керівника – оцінка особи, яка здійснює безпосереднє керівництво підготовкою та написанням кваліфікаційної роботи; складається із обґрунтування актуальності теми, логічності і структури викладення матеріалу, якості огляду й аналізу літератури, коректності цитувань і посилань на наведені в тексті цитати інших авторів, коректності й обґрунтованості вибору методів дослідження, якості емпіричного матеріалу, ретельності обробки експериментальних даних, коректності формулювання власних висновків, відповідності висновків меті та завданням роботи; аналізу повноти, завершеності, ступеню самостійності, якості оформлення роботи, практичної цінності роботи, а також особистого внеску здобувача в розробку порушених у роботі проблем;

екзаменаційна комісія – комісія, що створюється для проведення атестації випускників Університету;

кваліфікаційна робота – це самостійно виконане та логічно завершене дослідження, яке закінчує цикл професійної підготовки здобувача вищої освіти певного рівня; кваліфікаційна робота має передбачати розв’язання складної задачі або проблеми у відповідній професійній сфері, що характеризується комплексністю, невизначеністю умов та вимог, передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій; кваліфікаційна робота за рівнем та обсягом знань, умінь, інших компетентностей повинна відповідати вимогам відповідного галузевого стандарту вищої освіти та профілю освітньо-професійної програми підготовки;

кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу освітню діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет мистецтв
Кафедра музикознавства,
інструментальної та хореографічної підготовки

«Допущено до захисту»
 Завідувач кафедри

(підпис) (прізвище, ініціали)

«____» _____ 20__ р.

Реєстраційний № _____

«____» _____ 20__ р.

РОЛЬ МУЗИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ У ПРОЦЕСІ
ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Кваліфікаційна робота

студентки групи МХКм-17

ступінь вищої освіти магістр

спеціальності 014.13 Середня освіта

(Музичне мистецтво)

Косенко Мирослави Богданівни

Керівник: кандидат педагогічних наук,

доцент Сидоренко Т. Д.

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS _____ Кількість балів _____

Голова ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)

Додаток В**ЗАПЕВНЕННЯ**

Я, _____, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавав(ла) і не одержував(ла) недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомлений(а). Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

(підпис)

Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ МУЗИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ У ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ	7
1.1. Художньо-естетичне виховання – важливий чинник становлення особистості старшокласника.....	7
1.2. Музичне сприйняття як ефективний шлях художньо-естетичного виховання старшокласників.....	18
1.3. Педагогічні умови художньо-естетичного виховання старшокласників засобами музичного сприйняття.....	31
Висновки до розділу 1.....	44
РОЗДІЛ II. МЕТОДИЧНА АПРОБАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	45
2.1. Методика перевірки ефективності педагогічних умов художньо-естетичного виховання старшокласників засобами музичного сприйняття на уроках музичного мистецтва	45
2.2. Аналіз результатів дослідження.....	61
Висновки до розділу 2.....	67
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	70
ДОДАТКИ.....	74
Додаток А.....	75
Додаток Б.....	77
Додаток В.....	78

**Приклади оформлення бібліографічного опису наукових робіт
(Характеристика джерела та приклад оформлення)**

Книги:
<i>Один автор</i>
1. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд. : О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с.
2. Мельник І. Транспозиційна грамати́ка українського дієслова : монографія. Луцьк : «Надстир'я», 2015. 474 с.
3. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) : навч. посібник. Київ : Освіта України, 2008. 274 с.
4. Станіславська К. Мистецькі форми сучасної видовищної культури : навч. посібник. Київ : Стилос, 2020. 272 с.
<i>Два автори</i>
1. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : Право, 2019. 368 с.
3. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 5-те вид., стер. Київ : Знання, 2006. 307 с.
<i>Три автори</i>
1. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Ліра-К, 2018. 352 с.
2. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.
3. Пермяков О. А., Власенко І. М., Лаврентьєва О. О. Дидактичні ігри на уроках музики : наук.-метод. посібник. Київ : КНТ, 2014. 270 с.
<i>Чотири і більше авторів</i>
1. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
2. Естетика : підручник / Левчук Л. Т., Панченко В. І., Оніщенко О. І., Кучерюк Д. Ю. ; за заг. ред. Л. Т. Левчук. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 518 с.
3. Масол Л. М., Очаківська Ю. О., Беземчук Л. В., Наземнова Т. О. Вивчення музики в 1–4 класах : навч.-метод. посібн. для вчителів. Харків : Основа, 2003. 144 с.
4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-е вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.
Автор(и) та редактор(и)/ упорядники
1. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
2. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. С.

Фартінга; пер. з англ. А. Пітик, К. Грицайчук, Ю. Єфремов, Ю. Сироїд, О. Ларікова. Харків : Віват, 2019. 576 с.
Без автора
1. Музична освіта: філософський, мистецтвознавчий та педагогічний наголоси : монографія / за ред. Н. А. Овчаренко, Я. В. Шрамка. Кривий Ріг : ФО-П Чернявський Д. О., 2018. 300 с.
2. Правове виховання в сучасній Україні : монографія / за заг. ред.: В. Я. Тацій, А. П. Гетьман, О. Г. Данильян. 2-е вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2013. 440 с.
3. Сучасне суспільство : філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.
Багатотомні видання
1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.
2. Енциклопедія сучасної України / редкол. : І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.
3. Історія української музики : в 6 т. / редкол.: М. М. Гордійчук та ін. Київ : Наукова думка, 1989 – 1992. Т. 6. 1990. 421 с.
4. Сковорода Г. С. Твори : у 2 т. Київ : АТ «Обереги», 1994. Т. 1. 447 с.
Матеріали конференцій, з'їздів
1. Белікова В. В. Світ дитини у творчості О. Нежигай. <i>Слов'янське музичне мистецтво в контексті європейської культури</i> : матеріали IV міжнародної наук.-практ. конференції, м. Вінниця, 3–5 листопада, 2011 р. Вінниця : ВДПУ, 2011. С. 57–64.
2. Шрамко О. І. Мистецька освіта і духовне відродження України. <i>Теорія і методика мистецької освіти</i> : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти», м. Київ, 26-27 квітня, 2007 р. Київ : НПУ, 2007. С. 28-31.
Словники
1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
2. Мистецтвознавство : короткий тлумачний словник / С. А. Ничкало. Київ : Либідь, 1999. 207 с.
3. Пономарьов А. П., Артюх Л. Ф. та ін. Українська минувщина : ілюстрований етнографічний довідник. Київ : Либідь, 1994. 256 с.
Законодавчі та нормативні документи
1. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. Офіційний вісник України. 2017. № 4. С. 530–543.
2. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.
3. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145–VIII. <i>Голос України</i> . 2017. 27 вересня (№ 178–179). С. 10–22.
Бібліографічні покажчики
1. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).
2. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856 – 2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472

с. (Джерела української біографістики ; вип. 3)
Дисертації
1. Власенко І. М. Фортепіанний стиль М. Равеля: композиторський текст і виконавська інтерпретація : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2002. 222 с.
2. Козаренко О. В. Українська національна музична мова: генеза та сучасні тенденції розвитку : дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.03 / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2001. 398 с.
3. Моштаг Є. С. Стилiстично-дискурсивна характеристика сучасної жiночої мандрiвної прози : дис. ... канд. фiлол. наук 10.02.01 / Харкiвський нацiональний педагогiчний унiверситет iменi Г. С. Сковороди. Харкiв, 2017. 182 с.
Автореферати дисертацій
1. Лемець Л. В. Символи в поезії Івана Франка: лінгвостилістичний аспект : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Дрогобич, 2018. 19 с.
2. Харченко С. В. Синтаксичні норми української літературної мови ХХ – початку ХХІ ст.: становлення та кодифікація : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01. Київ, 2018. 39 с.
3. Чабан Т. І. Стилiвовi засади символiзму в сонатах захiдноукраїнських композиторiв кiнця ХІХ – першої половини ХХ столiття : автореф. дис. ... канд. мист. : 17.00.03. Одеса, 2019. 20 с.
Архівні документи
1. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Стандарти
1. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-0822]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги
1. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд. : М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Частина видання (книги, матеріалів конференцій (тези, доповіді), довідкового видання, продовжуваного видання, періодичного видання (журналу, газети)
1. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.
2. Колоїз Ж. В. «Етимологічно-семантичний словник української мови» Івана Огієнка в контексті сьогодення. <i>Іван Огієнко і сучасна наука та освіта</i> . Серія філологічна. Кам'янець-Подільський, 2017. Вип. XIV. С.120–126.
3. Котляревський І. А. Музично-теоретична україністика. <i>Українське музикознавство. Музична україністика в контексті світової культури</i> : наук.-метод. зб. Київ, 1998. Вип. 28. С. 9–12.
4. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина

та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i> . 2007. № 4. С. 88–92.
5. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. М. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 3–4 берез. 2016 р.). Запоріжжя, 2016. С. 50–53.
6. Сорочук Л. Календарно-обрядове коло як українознавча основа виховного процесу. <i>Рідна школа</i> . 2001. № 5. С. 12–15.
7. Титар О. Людина та культура. <i>Сучасна культурологія</i> : навч. посібник / за ред. К. Кислюк. Київ : Кондор, 2018. С. 44–54.
8. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред. : Т. О. Коломєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.
9. Bergmann P. G. Relativity. <i>The New Encyclopedia Britannica</i> . Chicago, IL : Encyclopedia Britannica, 1993. Vol. 26. P. 501–508.
Електронні ресурси
1. Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. Теорія і практика правознавства : електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL : http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302 (дата звернення: 17.06.2016).
2. Гуральник Н.П. Історіографія категорії «музична педагогіка». URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/5620/1/Guralnyk.pdf (дата звернення: 25.03.2022).

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1. Музичне мистецтво як засіб національного виховання школярів.
2. Формування образного мислення учнів на уроках музичного мистецтва.
3. Формування естетичних потреб молодших школярів засобами музичної діяльності.
4. Формування емоційної культури особистості засобами музичного мистецтва.
5. Використання комп'ютерних технологій як засобу реалізації особистісно орієнтованого навчання на уроках музичного мистецтва.
6. Педагогічні умови формування культури мислення учнів на уроках музичного мистецтва.
7. Формування поліхудожніх умінь учнів на уроках музичного мистецтва.
8. Формування навичок діалогового спілкування на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво».
9. Колективна музично-творча діяльність як засіб формування індивідуальності підлітків.
10. Педагогічні умови виховання морально-ціннісних орієнтирів учнів середніх класів на уроках музичного мистецтва.
11. Дидактичні ігри як засіб розвитку образного мислення учнів молодших класів на уроках музичного мистецтва.
12. Формування національної свідомості школярів засобами українського музичного мистецтва.
13. Музичне мистецтво як засіб формування естетичного смаку учнів середніх класів.
14. Розвиток творчої активності молодших школярів засобами музичного мистецтва.
15. Музичне сприйняття як засіб естетичного виховання особистості.
16. Творчість Й.С. Баха як засіб формування духовної культури учнів старшого шкільного віку.
17. Формування емоційної культури підлітків на уроках музичного мистецтва.
18. Музикотерапія як засіб виховання дітей молодшого шкільного віку.
19. Розвиток музичних здібностей учнів в умовах позакласної діяльності.
20. Музична діяльність як засіб естетичного виховання.
21. Розвиток музичних інтересів підлітків в умовах позакласної діяльності.
22. Методичні засади формування національної самосвідомості учнів початкової школи на уроках музичного мистецтва.
23. Музичне виховання як засіб естетичного розвитку молодших школярів.
24. Музичне сприйняття як засіб формування естетичних ідеалів підлітків.
25. Методика навчання ансамблевої гри на народних інструментах в умовах гурткової роботи (навчально-методичний посібник).

26. Формування естетичної свідомості учнів середніх класів засобами музичного мистецтва.
27. Поліхудожня підготовка як умова розвитку музично-творчих здібностей учнів середніх класів.
28. Поліхудожні технології в музичній освіті.
29. Формування творчих здібностей молодших школярів на уроках музичного мистецтва.
30. Формування поліхудожньої компетентності учнів молодших класів на уроках музичного мистецтва.
31. Українська народна музична творчість як засіб патріотичного виховання школярів.
32. Сучасні аспекти методики навчання гри на гітарі в умовах гурткової роботи із школярами.
33. Розвиток української музичної педагогіки у ХХ столітті.
34. Сучасні тенденції загальної музичної освіти в Україні.
35. Сучасні тенденції загальної музичної освіти в європейських країнах.
36. Педагогічні умови організації нетрадиційного уроку музичного мистецтва в середніх класах.
37. Традиції музичного виховання в Україні.
38. Використання творчих завдань як засіб активізації творчого потенціалу молодших школярів на уроках музичного мистецтва.
39. Становлення та розвиток загальної музичної освіти в Україні.
40. Музично-педагогічна діяльність М. Леонтовича.
41. Музичний фольклор як важлива складова інтегрованого курсу «Мистецтво».
42. Порівняльний аналіз сучасних шкільних навчальних програм з музичного мистецтва.